

Op weg naar een duurzame arbeidsmarkt

**Prinsesjesdag - Vrouwenpodium
Den Haag, 11 september 2017**

Joop Schippers
j.j.schippers@uu.nl

Duurzame arbeidsmarkt

Stabiel evenwicht tussen:

- **Individueel welbevinden**
- **Economische effectiviteit**
- **Maatschappelijke relevantie**

Arbeidsmarkt (nog) niet *genderproof*

- **Beloningsverschillen**
- **Vrouwen massaal in deeltijd**
- **(Veel) meer vrouwen dan mannen niet economisch zelfstandig**
- **Werk en zorg moeilijk te combineren**
- **Glazen plafond, glazen muur**

Drie onevenwichtigheden

- **Kloof tussen 'insiders' en 'outsiders'**
- **Onderbenutting deel actieve beroepsbevolking**
- **Overbenutting ander deel**

‘Insiders’ vs. ‘outsiders’

- **Werken in NL is topsport**
- **Verzorgingsstaat opgebouwd rond kostwinnersmodel**
- **Vrouwen welkom, maar zorgtaak stond/staat (?) voorop**
- **Deeltijd formeel goed geregeld; informeel grond voor uitsluiting**
- **Vrouwen: ‘gemankeerde insiders’**

Onderbenutting

- **Lissabondoelstellingen (2000):** beter benutten talenten vrouwen en ouderen. Ook van individuen met migratieachtergrond
- **Kwantitatief: deeltijd**
- **Kwalitatief: eerst bewijzen, weinig doorstroom naar de top**
- **Discrepantie tussen onderwijs- en arbeidsmarktprestaties**

Overbenutting

- **Kwantitatief: te veel werk, in combinatie met andere verplichtingen en te weinig tijd, vooral in spitsuur van het leven**
- **Kwalitatief: onvoldoende competenties voor het steeds ingewikkelder werk**
- **Gevolgen: werkgerelateerde gezondheidsklachten**

Andere verplichtingen en ambities .....

Onderliggende problemen

- **Spanning tussen traditionele organisaties (focus aandeelhouderswaarde) en individuen voor wie werk steeds minder 'labeur' is**
- **Uniformiteit regels/procedures versus toenemende maatschappelijke diversiteit**
- **Verschuiving van collectieve naar individuele verantwoordelijkheid**

Wat te doen (om een duurzame arbeidsmarkt dichterbij te brengen)?

- **Samen verantwoordelijk voor onderkant arbeidsmarkt: basis- of participatiebanen**
- **Samen verantwoordelijk voor zorg: is onderdeel van ieders leven**
- **Samen verantwoordelijk voor duurzame inzetbaarheid: onderwijs en leven lang leren**

Tenslotte

Laat institutionele veranderingen en gedragsveranderingen hand in hand gaan; zonder elkaar zijn ze tot mislukken gedoemd!

Bright minds, better future